

Huvudman

Jönköpings kommun
kommunstyrelse@jonkoping.se

Beslut

Datum 2026-10-15

Dnr SI 2026:6941

Sida **1 (9)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Junedalsskolan i Jönköpings kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Jönköpings kommun att senast den **15 januari 2027** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande utredning av elevers behov av särskilt stöd, vad som ska framgå av ett åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Jönköpings kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Jönköpings kommun ska vidta följande åtgärder

Starta utredning av elevers behov av särskilt stöd

1. Se till att starta en utredning av en elevs behov av särskilt stöd för varje anmälan där en lärare befarar att en elev, trots extra anpassningar, inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Rektorn ska dokumentera antalet elever som har anmälts under perioden 15 oktober 2026 till och med 8 januari 2027 samt vilket datum en utredning har startats för respektive anmäld elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

Åtgärdsprogram

2. Se till att det av ett åtgärdsprogram framgår när åtgärdsprogrammet ska följas upp och vem som är ansvarig för uppföljningen. Huvudmannen ska i samband med redovisningen ge in tre avidentifierade åtgärdsprogram som utarbetats under perioden 15 oktober 2026 till och med 8 januari 2027. (3 kap. 9 § skollagen)

Beslut om anpassad studiegång

3. Se till att det i samtliga beslut om anpassad studiegång framgår vilka avvikelser som görs från den timplan, de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen samt motiveringen för dessa avvikelser. Rektorn ska i en förteckning dokumentera hur många beslut om anpassad studiegång som meddelas under perioden den 15 oktober 2026 till och med den 8 januari 2027. Förteckningen samt tre avidentifierade beslut om anpassad studiegång som rektorn meddelat under den angivna perioden ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 12 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser stöd i form av extra anpassningar och anmälan till rektorn samt delar av området särskilt stöd.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2026:6941) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden hösten 2026 inlett en tillsyn av Junedalsskolan i Jönköpings kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Junedalsskolan följer gällande bestämmelser om stöd i form av extra anpassningar och särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn mellan den 8 september 2026 och den 9 september 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskataloger, beslut om åtgärdsprogram och utredningar av elevers behov av särskilt stöd. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra

författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Utredning, åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Starta utredning av elevs behov av särskilt stöd

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att rektorn inte startar en utredning för varje anmälan om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Representanter för elevhälsan och rektorn uppger att elevhälsoteamet gör en bedömning av om det behövs en utredning av den anmälda elevens behov av särskilt stöd och att det är rektorn som sedan beslutar om en utredning av en elevs behov av särskilt stöd ska startas eller inte. Rektorn uppger i intervju att det innebär att lärarna efter en anmälan kan få besked om att de ska pröva ytterligare extra anpassningar, innan det är aktuellt med en utredning av elevens behov av särskilt stöd. Rektorn uppger att hen startar utredningar av elevers behov av särskilt stöd för uppskattningsvis tre fjärdedelar av de elever som lärarna har anmält.

Åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång

Av Skolinspektionens dokumentstudier som genomfördes i samband med besöket den 8 och 9 september 2026 framgår att åtta av 17 granskade åtgärdsprogram saknar uppgift om när åtgärdsprogrammet ska följas upp och vem som är ansvarig för uppföljningen.

Av Skolinspektionens dokumentstudier framgår vidare att flera elever har bedömts vara i behov av anpassad studiegång. Av de åtgärdsprogram som innebär ett beslut om anpassad studiegång framgår att det i flera beslut saknas uppgift om omfattningen av de ämnen som delvis anpassats bort. Elevhälsan uppger i intervju den 9 september 2026 att det inte anges i besluten hur mycket undervisning eleven ges i respektive ämne om beslutet innebär att ämnen endast delvis anpassas bort. Även rektorn uppger i intervju den 9 september 2026 att om stödåtgärden är anpassad studiegång och det endast handlar om reducerad tid innehåller åtgärdsprogrammen ingen uppgift om ämnen eller tid av ämnen som har anpassats bort. Rektorn uppger vidare att det beror på att skolenheten bedömer att de aktuella eleverna med behov av reducerad tid i skolan har kapacitet att läsa i kapp så att de senast i slutet av årskurs 9 uppfyller de betygskriterier som minst ska uppfyllas.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. (3 kap. 7 § skollagen)

Av skollagen framgår också att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan, specialskolan och sameskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att elever som behöver särskilt stöd för att nå målen också ges sådant stöd är centralt och arbetet med särskilt stöd är en viktig fråga som berör stora delar av den pedagogiska verksamheten i skolan. Samtidigt kan ett beslut om särskilt stöd innebära inskränkningar och förändringar i den enskilda elevens utbildning. Regeringen anser därför att det måste ställas höga krav på rättssäkerhet. Detta innebär att de beslut om särskilt stöd och åtgärdsprogram som fattas ska vara riktiga i sak och beskriva adekvata åtgärder. En förutsättning för detta är att besluten grundar sig på ett väl underbyggt och korrekt underlag. (prop. 2013/14:160 s. 25 ff)

Skolinspektionens bedömning

Starta utredning av elevs behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd. Tillsynen visar att rektorn inte startar en utredning av en elevs behov av särskilt stöd för varje inkommen anmälan. Om en lärare anmäler att det finns en risk att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas trots att stöd har getts i form av extra anpassningar och anmäler detta till rektorn, är rektorn skyldig att se till att en sådan utredning inleds. Det är enligt skollagen inte frivilligt för rektorn att starta en utredning av en elevs behov av särskilt stöd om en lärare befarar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas trots att stöd har getts i form av extra anpassningar. Utredningen kan vara olika omfattande, men rektorn är alltid skyldig att se till att en utredning kommer till stånd för att kunna bedöma om en elev har behov av särskilt stöd eller inte. Skolinspektionen bedömer att bristen medför att elever inte ges eller riskerar att inte ges det särskilda stöd som de behöver och har rätt till.

Åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att utarbeta åtgärdsprogram. Tillsynen visar att det i flera åtgärdsprogram saknas uppgift om när åtgärdsprogrammet ska följas upp och vem som är ansvarig för uppföljningen.

Skolinspektionen bedömer att det även finns brister i skolenhetens arbete med att fatta beslut om anpassad studiegång. Tillsynen visar att för de elever där undervisningstiden minskat i vissa ämnen så framgår inte dessa avvikelser av besluten om anpassad studiegång. Beslut om anpassad studiegång är en ingripande åtgärd eftersom det riskerar att leda till att eleven inte blir behörig till gymnasieskolans nationella program. Det är därför viktigt att de ämnen som påverkas och i vilken utsträckning tydligt framgår av beslut om anpassad studiegång.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Jönköpings kommuns verksamhet vid Junedalsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att starta utredning av elevers behov av särskilt stöd, vad som ska framgå av ett åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång. Det finns därför skäl att förelägga Jönköpings kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar, anmälan till rektorn, särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Stöd i form av extra anpassningar

Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår att lärarna ger de elever de befärs inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas stöd i form av extra anpassningar. Rektorn uppger exempelvis att lärarna samarbetar inom arbetslaget genom att delge varandra vilka anpassningar som visat sig fungera för elever i deras undervisning. Lärarna uppger att vanliga extra anpassningar kan handla om att hjälpa elever att komma i gång med uppgifter eller möjlighet att under kortare perioder arbeta i ett mindre sammanhang.

Anmälan till rektorn

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att om en lärare befärs att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas trots att stöd har getts i form av extra anpassningar anmäler läraren detta till rektorn genom att lyfta eleven på det arbetslagsmöte som hålls var tredje vecka där delar av elevhälsoteamet samt rektorn deltar. Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att detta är en anmälan till rektorn om att eleven kan vara i behov av särskilt stöd. Elevhälsans representanter uppger att lärarna anmäler alla elever som behöver utredas.

Särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att det sker samråd med elevhälsan vid en utredning av en elevs behov av särskilt stöd om det är behövt. Rektorn uppger att speciallärare och specialpedagog alltid är involverade vid en utredning av en elevs behov av särskilt stöd och vid behov inhämtas information även från andra funktioner i elevhälsan. Vidare uppger rektorn att lärare, elevhälsan och rektorn samverkar kring eleverna eftersom det kan handla om komplex problematik.

Av dokumentstudier genomförda i samband med besöket den 8 och 9 september 2026 och av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att rektorn fattar beslut om att åtgärdsprogram ska utarbetas eller beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram efter varje utredning av en elevs behov av särskilt stöd. Dock uppger rektorn att vissa utredningar av

elevens behov av särskilt stöd har dragit ut på tiden av olika anledningar men att alla utredningar avslutas med ett beslut.

Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionens utredare tagit del av framgår elevernas behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses samt när åtgärderna ska utvärderas och vem som är ansvarig för utvärderingen. Vidare framgår det av de granskade åtgärdsprogrammen hur det går till att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd. Av intervjuer med lärarna och rektorn framgår att elev och vårdnadshavare underrättas om innehållet i beslutet. Av rektorns skriftliga svar på kompletterande frågor efter tillsynsbesöket framgår att när ett åtgärdsprogram ska utarbetas så kallar rektorn elev och vårdnadshavare till ett möte. Rektorn uppger att det under mötet förs en dialog om de insatser som ska tillgodoses elevens behov av särskilt stöd och att rektorn säkerställer att elev och vårdnadshavare har getts möjlighet att delta vid utarbetandet av ett åtgärdsprogram genom att ha en nära dialog med den speciallärare eller specialpedagog som sammanställer åtgärdsprogrammet.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att skolenhetens elever ges särskilt stöd i enlighet med beslutade åtgärdsprogram. Lärarna uppger exempelvis att de inte känner till några fall där eleverna inte får det stöd som beslutats i åtgärdsprogrammen. Rektorn uppger att hen gör bedömningen att resurserna på skolenheten är tillräckliga för att täcka det stödbehov som finns och att alla elever får det särskilda stöd de har bedömts vara i behov av.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Detta gäller elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet. (3 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår också att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar

inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Av skollagen framgår att vid en utredning av en elevs behov av särskilt stöd ska samråd ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 7 § skollagen)

Vidare framgår av skollagen att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

I ärenden, enligt skollagen, som avser myndighetsutövning mot någon enskild ska vissa bestämmelser i förvaltningslagen tillämpas, däribland bestämmelser om dokumentation och motivering av beslut samt om underrättelse om beslutets innehåll och hur ett överklagande går till. (29 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom ovan angivna delområden. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

X Christina Hjalmarsson

Beslutsfattare
Signerat av: Christina Hjalmarsson

X Erik Jarl

Föredragande
Signerat av: Erik Jarl